

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»
Механіко машинобудівний факультет
 (факультет)
 Кафедра управління на транспорті
 (повна назва)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню магістра

(бакалавра, спеціаліста, магістра)

студента Гребенюка Антона Олеговича

(ПІБ)

академічної групи 275М-22з-1

(шифр)

спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

(код і назва спеціальності)

на тему «Покращення якості транспортного обслуговування населення на міському маршруті №13 міста Кременчук (пров. Зональний – вул. Перемоги), який обслуговується ТОВ «АТП 15307»»

(назва за наказом ректора)

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
кваліфікаційної роботи розділів:	<i>Клименко І.Ю.</i>			
аналітичний	<i>Клименко І.Ю.</i>			
маркетинговий	<i>Клименко І.Ю.</i>			
технологічний	<i>Клименко І.Ю.</i>			
економічний	<i>Романюк Н.М.</i>			
Рецензент	<i>Малієнко А.В.</i>			
Нормоконтролер	<i>Федоряченко С.О.</i>			

Дніпро

2023

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

управління на транспорті

(повна назва)

Таран І. О.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 20 _____ року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню магістра
 (бакалавра, спеціаліста, магістра)

студента Гребенюка А.О. академічної групи 275М-22з-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»

(код і назва спеціальності)

на тему «Покращення якості транспортного обслуговування населення на міському маршруті №13 міста Кременчук (пров. Зональний – вул. Перемоги), який обслуговується ТОВ «АТП 15307»»

(назва за наказом ректора)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 16.10.2023 р. № 1253-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Аналітичний	<i>Розглянути можливі оптимізаційні задачі при функціонуванні транспортних систем та запропонувати напрями підвищення ефективності міських пасажирських перевезень</i>	02.11.2023 р.
Маркетинговий	<i>Дослідити рівень транспортного обслуговування населення в місті Кременчук, провести аналіз існуючого становища перевезення та техніко-економічних показників роботи рухомого складу на маршруті №13; провести обстеження пасажиропотоку, здійснити сегментування ринку транспортних послуг; визначити конкурентоспроможність підприємства на ринку транспортних послуг.</i>	15.11.2023 р.
Технологічний	<i>Визначити значення пасажиропотоків на маршруті за годинами доби, обґрунтувати вибір транспортного засобу для перевезення пасажирів; виконати графоаналітичний розрахунок руху автобусів, розробити розклад руху автомобілів на маршруті, провести розрахунок техніко-експлуатаційних показників</i>	1.12.2023 р.
Економічний	<i>Розрахувати економічну ефективність прийнятих управлінських рішень</i>	8.12.2023

Завдання видано

(підпис керівника)

Клименко І.Ю

(прізвище, ініціали)

Дата видачі _____

Дата подання до екзаменаційної комісії _____

Прийнято до виконання

(підпис студента)

РЕФЕРАТ

Гребенюк А.О.

(прізвище, ініціали)

Пояснювальна записка: 98 с., 16 рис., 23 табл., 33 джерел.

Мета дослідження – обґрунтування теоретико-методичних підходів до регулювання процесів ефективного управління міським пасажирським транспортом та розробка науково-практичних рекомендацій щодо їх удосконалення.

Об'єкт дослідження – транспортний процес перевезення пасажирів на міському маршруті автомобільного транспорту.

Предмет дослідження – технологія перевезення пасажирів на міському маршруті.

Методи дослідження – загальнотеоретичні методи: аналіз, синтез, моделювання, загальна теорія систем, економіко-статистичні методи.

Кваліфікаційна робота складається з вступу, 4 розділів, висновку .

У першому розділі розглянуто можливі оптимізаційні задачі при функціонуванні транспортних систем та запропоновано напрями підвищення ефективності міських пасажирських перевезень

У другому розділі надано характеристику маршрутної мережі міста Кременчук, транспортного підприємства, його маршрутів, здійснено аналіз сучасного стану організації перевезень на маршруті, проведено обстеження пасажиропотоку, оцінено рівень конкурентоспроможності.

У третьому розділі запропоновано організацію перевезень на маршруті після заміни рухомого складу на більш комфортний та економічний, визначено кількість працюючих автобусів ,розроблено раціональні режими роботи.

У четвертому розділі визначено економічні показники роботи автобусів на маршруті.

ПАСАЖИРСЬКИЙ ТРАНСПОРТ, МІСЬКИЙ АВТОБУСНИЙ
МАРШРУТ, ОБСТЕЖЕННЯ ПАСАЖИРОПОТОКУ, ГРАФОАНАЛІТИЧНИЙ
РОЗРАХУНОК, РОЗКЛАД РУХУ.

ЗМІСТ

Вступ	6
1 Аналітичний розділ	9
1.1 Оптимізаційні завдання в управлінні перевезеннями	9
1.2 Шляхи підвищення ефективності використання автобусів	11
1.3 Аналіз математичного забезпечення вирішення завдань з організації пасажирських перевезень	15
1.4 Вимоги до маршрутної мережі	20
1.5 Висновки за розділом	22
2 Маркетинговий розділ	23
2.1 Економіко-географічна характеристика міста Кременчук	23
2.2 Загальна характеристика маршрутної мережі м. Кременчук	28
2.3 Характеристика об'єкта дослідження	31
2.4 Обстеження пасажиропотоку на маршруті №13	36
2.5 Сегментація ринку транспортних послуг з перевезення пасажирів	41
2.6 Оцінка конкурентоспроможності ТОВ «АТП 15307»	46
2.7 Висновки за розділом	51
3 Технологічний розділ	53
3.1 Визначення транспортної роботи та середньої дальності поїздки пасажирів	53
3.2 Розподілення пасажиропотоку за годинами доби	55
3.3. Призначення рухомого складу для роботи на маршруті №13	57
3.4 Визначення кількості автобусів, що працюють на маршруті №13	59
3.5 Розрахунок режимів роботи автобусів на маршруті	61
3.6 Розробка розкладу руху автомобілів	66
3.7 Висновки за розділом	72
4 Економічний розділ	74

4.1 Розрахунок виробничої програми з експлуатації рухомого складу на маршруті №13	75
4.2 План матеріально-технічного забезпечення	78
4.3 Розрахунок транспортних витрат	85
4.4 Розрахунок доходів та прибутку від перевезень пасажирів на маршруті №13	87
4.5 Висновок за розділом	88
Висновок	90
Список використаних джерел	95

ВСТУП

Роль міського пасажирського транспорту важко переоцінити. Функціонуючи як галузь, що задовольняє особисті та суспільні потреби громадян, він є невід'ємною частиною єдиного комплексу взаємодії всіх складових, що визначають господарський механізм міста та прилеглих регіонів. І від того, наскільки ефективно та якісно функціонує міський пасажирський транспорт, значною мірою залежить настрій, функціональний стан та працездатність громадян. Після комфортної поїздки відзначається вища продуктивність праці пасажирів на основному виробництві. Йому не доводиться довго відпочивати після чергової поїздки, знімаючи транспортну втому. Таким чином, період впрацьовування значною мірою скорочується, що позитивно позначається на виробничих показниках.

Застосування ефективних методів перевезень пасажирів у містах може значною мірою сприяти такій організації руху транспортних засобів, коли мінімальні витрати на перевезення забезпечують досить високу якість поїздок громадян.

При проведенні заходів, спрямованих на покращення процесу перевезень пасажирів, слід віддавати перевагу варіанту, який забезпечує мінімальну транспортну втому пасажирів.

Міський пасажирський транспорт значно впливає на матеріальне виробництво не тільки міста, а й прилеглих населених пунктів. Кількість працюючих на кожному підприємстві за відсутності міського пасажирського транспорту визначається зоною пішохідної доступності і є в такому разі дуже обмеженою величиною. Це значною мірою зумовлює роздробленість виробництва, ускладнює його розвиток.

У суспільстві є попит на пересування, воно потребує своєчасного та якісного задоволення потреб у поїздках, а транспортні підприємства зацікавлені у зменшенні пропозиції, що часто породжує незадоволений попит.

В умовах, що склалися, значна кількість заходів, спрямованих на вдосконалення міських пасажирських перевезень, може задовольняти або громадські інтереси, або відомчі. Наприклад, чим більше автобусів працює на маршрутах міста, тим менше доводиться чекати на посадку на зупинкових пунктах, тим вільніші салони автобусів і зручніша поїздка. У той же час, чим більше автобусів на маршрутах, тим більше збитків транспортних підприємств і гірше їхнє фінансове становище, що негативно позначається на трудовій діяльності колективу. В даній ситуації необхідно використовувати такі методи організації перевезень пасажирів у містах, при яких забезпечується і відомча, і громадська ефективність.

Транспортні підприємства оцінюють ступінь ефективності того чи іншого заходу, спрямованого на вдосконалення своєї діяльності з умови максимального прибутку. Суспільство, в свою чергу, сприймає ефективність діяльності міського пасажирського транспорту з урахуванням не лише прибутковості його діяльності, а й соціальних наслідків у результаті транспортного пересування пасажирів.

Вихідною базою для розробки заходів щодо вдосконалення процесу транспортного обслуговування населення є інформація про особливості формування загальної та транспортної рухливості населення, про розмір та напрямки пасажиропотоків, їх зміну у просторі та в часі.

Дані про величину пасажиропотоків дозволяють оцінити реальний стан існуючого становища і на цій підставі робити висновки щодо напрямку вдосконалення організації перевезень. Коливання пасажиропотоків відрізняються певною закономірністю. Найбільший інтерес становлять коливання по годинах доби, тому що дані про розміри і характер годинних потоків є підставою для вибору ефективного типу рухомого складу та його кількості; розрахунку показників, що характеризують рух автобусів; складання розкладу руху; організації ефективних графіків роботи автобусних бригад

У зв'язку з цим важливе значення має точність та швидкість визначення обсягу перевезень пасажирів у конкретний момент часу. Традиційними

методами обстеження та побудови картограм зміни добових пасажиропотоків зробити це можна лише через деякий часовий відрізок. Разом з тим поведінка всіх пасажирів підпорядковується певній закономірності, яка може бути описана одним з ймовірнісних законів розподілу випадкових величин.

Задача полягає у визначенні кількості транспортних засобів (інтервалу руху), необхідних для освоєння пасажиропотоку, а також виборі оптимальної форми роботи (за розкладом або інтервалом).

Тому дана кваліфікаційна робота, що присвячена удосконаленню процесу перевезень пасажирів, а саме покращенню якості транспортного обслуговування населення на діючому міському маршруті №13 міста Кременчук, є актуальною.

ВИСНОВОК

Складність сучасних транспортних систем потребує для задоволення потреб населення в перевезеннях широкого залучення математичних методів, обчислювальної техніки, нових технічних засобів контролю та управління. При цьому очевидно, що вирішення завдання управління автобусними перевезеннями має досягатися поетапно в результаті поділу загальної задачі забезпечення максимального задоволення потреб пасажирів у перевезеннях при виділених ресурсах на низку взаємопов'язаних завдань.

Для підвищення ефективності транспортної системи та діяльності автотранспортних підприємств було запропоновано напрями удосконалення автобусних перевезень пасажирів, адже кожне автобусне підприємство прагне систематичного покращення обслуговування пасажирів та підвищення ефективності використання автобусів шляхом узагальнення та впровадження передових прийомів та методів роботи на всіх ділянках експлуатаційної діяльності свого підприємства, а також шляхом використання досягнень інших автобусних підприємств.

З розвитком наукових методів управління перевезеннями на міському пасажирському транспорті здійснюється поетапний перехід до оптимізаційних методів прийняття рішень на всіх рівнях управління перевезеннями.

Розглянуті задачі оптимізації перевезень дозволяють суттєво підвищити якість обслуговування пасажирів та надійність перевізного процесу, вибір яких визначається важливістю даних задач у загальній структурі організації перевезень.

Оптимізаційні задачі утворюють важливий клас математичних завдань, оскільки в будь-якій сфері діяльності людина прагне вибору оптимальних рішень, спрямованих на економію матеріальних ресурсів і часу

При вирішенні завдань організації міського руху доводиться мати справу зі складною динамічною системою, що складається з безлічі об'єктів, схильних до випадкових збурень.

Для об'єктивної оцінки стану розвитку маршрутної мережі та транспортного потенціалу міста Кременчук, було надано економіко-географічну характеристику міста.

Кременчуцька агломерація входить до десятки найбільших у країні. Кременчук посідає 31 місце серед міст України за кількістю мешканців. Місті виділяють кілька районів міста, що суттєво відрізняються характером та щільністю забудови, розвиненістю інфраструктури та, відповідно, престижністю проживання, а це в свою чергу впливає на транспортну рухомість та напрямки та розміри пасажиропотоків.

До основних містобудівних особливостей міста Кременчук слід віднести: радіальний принцип забудови, чітко виражені промислові та житлові зони та класичне розташування міста по відношенню до річки. Основними видами міського пасажирського транспорту є автобусний та тролейбусний. Автобусна маршрутна мережа внутрішньоміського пасажирського транспорту міста включає 23 автобусні маршрути. Загальна довжина автобусної маршрутної мережі міста становить 311,7 км.

При аналізі організації перевезень пасажирів на маршруті №13 було надано характеристику маршруту та працюючого на ньому рухомого складу, визначено основні техніко-експлуатаційні показники роботи автобусів на маршруті, розглянуто резерви підвищення ефективності використання пасажирського транспорту за рахунок вдосконалення системи та методів управління роботою рухомого складу.

Для проведення аналізу діяльності ТДВ «АТП 15307», основним видом діяльності якого є здійснення перевезень пасажирів у міському та приміському сполученнях, було надано характеристику підприємства, видів діяльності, та маршрутів, що обслуговуються підприємством.

Останні кілька років у підприємстві відчувається нестача оборотних коштів. Тарифи на проїзд в автобусах міста практично не зростають. Поряд з невеликим збільшенням доходів, витрати збільшуються ще більше. Зростає вартість матеріалів, запасних частин, автошин, електроенергії та газу.

Для визначення шляхів зниження собівартості перевезень було проведено аудит витрат на здійснення автотранспортних перевезень.

Результати вивчення пасажиропотоків дозволяють виявити основні закономірності їх коливання та використовуються при плануванні перевезень. Обстеження пасажиропотоку було проведено табличним методом, після чого розраховано кількість перевезених пасажирів на кожному перегоні маршруту, значення пасажирообігу зупинок та для наглядності побудовано гістограми .

За допомогою сегментування здійснюється диференціація ринку, тобто з загального числа потенційних споживачів вибираються їх певні типи, що пред'являють схожі вимоги до автотранспортних послуг. Саме на ці сегменти ринку і повинна бути орієнтована діяльність автотранспортного підприємства.

В результаті сегментування за метою поїздки та частотою було виділено 7 основних категорій пасажирів, виявлені закономірності в їх переміщеннях та основні вимоги, що пред'являються ними до автобусних перевезень.

Необхідною умовою успішного функціонування АТП за умов ринку є висока конкурентоспроможність послуг, що надаються споживачам.

Результати розрахунків з оцінки конкурентоспроможності показали, що найвищий рівень має ПП "Ямщик". ТОВ «АТП 15307» займає другу позицію, що свідчить про досить високий рівень конкурентоспроможності. Найнижчий рівень конкурентоспроможності у підприємства спостерігається за показником «Технічний стан рухомого складу» та «Відсутність переповненості рухомого складу».

Технологічний розділ присвячено розробці раціональної організації міських автобусних перевезень пасажирів на прикладі діючого маршруту № 13 (проїзд Зональний – вулиця Перемоги) м. Кременчук, що обслуговується ТОВ «АТП 15307».

На основі результатів обстеження пасажиропотоку на маршруті було визначено транспортну роботу на перегонах маршруту в годину «пік», що дозволило визначити середню дальність поїздки пасажирів, яка склала 5,65 км, та коефіцієнт змінності пасажирів на маршруті, що дорівнює 1,96.

На міських маршрутах потреба в поїздках закономірно змінюється за періодами доби, досягаючи максимуму в години «пік». У більшості випадків нерівномірність пасажиропотоку за годинами доби однакова на всіх маршрутах. Знаючи максимальне значення пасажиропотоку та закономірності зміни пасажиропотоку за годинами доби, було визначено обсяги перевезень за годинами доби.

Для роботи на міському маршруті у звичайному режимі мною запропоновано автобус I класу MAN A21, для якого було приведено технічну характеристику. Перевагою автобуса є, крім забезпечення комфортності для пасажирів, вид палива, а саме газ, який є більш економним.

Дані про пасажиромісткість обраного автобусу та пасажиропотік за годинами доби дозволили визначити необхідну кількість працюючих автобусів на маршруті в кожну годину. Максимальна кількість автобусів склала 8 одиниць.

Ефективним методом раціоналізації режимів роботи водіїв та автобусів є графоаналітичний розрахунок, основою якого служить потреба у автобусах на маршруті по годинам доби і який полягає в аналітичному обчисленні кількості випущених транспортних засобів на маршрут та розподілі часу початку та кінця роботи транспортних засобів і водіїв. В результаті графоаналітичного розрахунку було визначено, що 5 автобусів будуть працювати у двозмінному режимі, а 2 – в однозмінному з внутрішньопарковим відстоєм. Отримане значення коефіцієнту ефективності графоаналітичного розрахунку підтвердило, що отриманий результат є раціональним.

Визначені раціональні режими роботи водіїв дозволили розробити маршрутний розклад руху, визначити час в наряді, кількість виконаних рейсів по кожному з автобусів.

В умовах ринкової економіки щодо ефективності інженерних рішень прийнято орієнтуватися на отримання максимального прибутку і високої рентабельності роботи транспортного підприємства. Ця умова повинна розглядатися щодо ефективності прийнятих інженерних рішень для конкретного підприємства.

Економічна ефективність включає:

- отримання економічного ефекту під час реалізації інженерних рішень;
- підвищення рентабельності (окупності) перевезень;
- підвищення продуктивності праці під час виконання перевезень.

В процесі розрахунку виробничої програми з експлуатації рухомого складу на маршруті №13 було визначено основні техніко-експлуатаційні показники роботи автобусів за рік.

Для визначення економічної ефективності запропонованих заходів було розраховано калькуляційні статті транспортних витрат на перевезення пасажирів. Загальні витрати склали 23203894,7 грн, а собівартість перевезення одного пасажира – 11,48 грн. На основі встановленого тарифу на перевезення визначено доходи від перевезень, що становить 234944320 грн та чистий прибуток – 9870819,95 грн. Рентабельність перевезень склала 0,35. Ці результати підтверджують доцільність прийнятих управлінських рішень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Управління міським пасажирським транспортом : навч. посібник / К. Є. Вакуленко, К. В. Доля ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 257 с.
2. Організація та логістика перевезень: підручник / М.С. Изтелеуова, І.В. Грицук, П.М. Арімбекова, Л.А. Тарандушка. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021 - 264 с.
3. Завадський Ю. В. Рішення задач автомобільного транспорту і дорожньобудівельних машин за допомогою регресійного аналізу. — К.: МАДІ, 1981.—11 с.
4. Смирнов І.Г., Косарева Т.В. Транспортна логістика: Навч.пос.— К.: Центр учбової літератури, 2021. – 224с.
5. Лаврова Ю. В. Маркетингова діяльність підприємств транспортного ринку: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Ю. В. Лаврова, Д. А. Горовий, І. А. Касатонова – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2014. – 351 с.
6. Економіка міського господарства: Навч. посібник. / За ред. Т.П. Юр'євої. – Харків: ХДАМГ, 2002. – 750 с.
7. Кужель В.П., Щерба В.О., Михальчук О.В. Фактори впливу на оцінку якості послуг з перевезень автомобільним транспортом / НАУКОВІ ПРАЦІ Міжнародної науково-практичної конференції
8. Розумний транспорт і логістика для міст : навчальний посібник / О.О. Лобашов, М.В. Ольхова, А.С. Галкін та ін. – Житомир : Житомирська політехніка, 2021. – 609 с
9. Назаренко Я.Я. Теоретичні аспекти управління якістю перевезень пасажирів автомобільним транспортом / Я.Я. Назаренко // Управління проектами, системний аналіз та логістика. - К: НТУ, 2013. - Вип.12. - С.313-318.
10. Яновський П.О. Пасажирські перевезення: Навчальний посібник. – К.: НАУ, 2007.

11. Закон України про транспорт [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/232/94-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Крикавський Є. Логістичне управління: Підручник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 684 с.
13. Темченко А.Г. Організація і планування роботи підприємств автомобільного транспорту: Навчальний посібник / А.Г. Темченко, С.В. Максимов. – Кривий Ріг: Видавець ФОП Чернявський, 2010. – 530 с.
14. Доля В. К. Методи організацій перевезень пасажирів в містах./ В. К. Доля. – Харків : Вид. «Основа»,1992. – 160 с.
15. Науково-технічні дослідження у галузі транспорту: колективна монографія / за заг. ред. Д.В. Ломотька. – Академія технічних наук України. – Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М. – 2022. Т2. – 216 с.
16. Д. О. Власенко. Організаційні підходи до формування моделі регулювання діяльності міського пасажирського транспорту / Ефективна економіка № 2, 2012. [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=933>
17. Ігнатенко О.С., Маруніч В.С. Організація автобусних перевезень у містах: Навч. посібник. – К.: УТУ, 1998. – 196 с.
18. Ергономічне забезпечення транспортних процесів: навч. посібник / Ю. О. Давідіч, Є. І. Куш, Д. П. Понкратов; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 392 с.
19. Кременчук [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA>
20. Населення Кременчука [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%87%D1%83%D0%BA#%D0%9D%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F>
21. Вельможин А.В. Теорія організації і управління автомобільними перевезеннями: логістичний аспект формування перевізних процесів:

Монографія/ А.В. Вельможин, В.А. Гудков, Л.Б. Міротін. - РПК Політехнік, 2001. – 298 с.

22. Схема маршрутної мережі міста Кременчук [Електронний ресурс]. Режим доступу: -<https://www.telegraf.in.ua/uploads/mtaxi.jpg>

23. Маршрутка 13. [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <https://www.eway.in.ua/ua/cities/kremenchuk/routes/58>

24. АТП 15307 [Електронний ресурс]. Режим доступу: - https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/35939400/

25. Кременчук [Електронний ресурс]. Режим доступу: - <https://www.eway.in.ua/ua/cities/kremenchuk/agencies/3>

26. Маруніч В.С., Шморгун Л.Г. та ін. Організація та управління пасажирськими перевезеннями: підручник/ за ред. доц. В.С. Маруніч, проф. Л.Г. Шморгуна – К.: Міленіум, 2017. – 528 с.

27. Пасажирські автомобільні перевезення. Укл. Босняк М.Г. Навчальний посібник для студентів спеціальності: 6.100404 "Організація перевезень і управління на транспорті (автомобільний)" - К.: Видавничий Дім "Слово", 2009. - 272 с

28. Маркетинг транспортних послуг: Навч. посібник / О. І. Зоріна, В. А. Волохов, І. В. Волохова та ін.; за ред. О. І. Зоріної. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. – 305 с.

29. Лаврова Ю. В. Маркетингова діяльність підприємств транспортного ринку: навчальний посібник [для студ. вищ. навч. закл.] / Ю. В. Лаврова, Д. А. Горовий, І. А. Касатонова – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2014. – 351 с.

30. Іванілов О.С. Економіка підприємств автомобільного транспорту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / О.С. Іванілов, І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. – Х.: ФОП Бровін О.В., 2017. – 632 с.

31. Мельнікова Ю.І. Економічне обґрунтування та економічна оцінка проектних заходів у дипломних роботах магістрів за спеціальністю 275 «Транспортні технології (на автомобільному транспорті)»: Навч. посіб. Дніпро: Вид-во «Літограф». 2018. 112 с.

32. Литвин В.В. Методичні рекомендації до виконання технологічного розділу кваліфікаційної роботи бакалаврів спеціальності 275 Транспортні технології (на автомобільному транспорті) за тематикою «Пасажирські перевезення» / В.В. Литвин, О.В. Новицький; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ«ДП», 2020. – 27 с.

33. Міський автобус Lion's City [Електронний ресурс]. Режим доступу:http://intertransservice.ru/pages/man_Lions_City/